

Vores fritid

– med puls, fordybelse og fællesskab

Sports- og fritidspolitik

2022-2025

Sport & Fritid
Aarhus Kommune

Indhold

Forord	3
Indledning	4
Baggrund	6
Vision	10
Temaer	11



1 Fritidslivets kerne

Fællesskaber og frivillige 12



3 Sammen om det nære

Lokalområder med mødesteder,
fællesskab og deleskab 17



5 Sport med vilje

Elite og talentudvikling 22



2 Plads til at mødes

Flere faciliteter til fritidslivet 15



4 Aktive børn og unge

Med selvværd og samvær 20



6 En del af løsningen

Klimavenlig fritid 25

Forord

Du sidder nu med sports- og fritidspolitikken for Aarhus Kommune. Det er en vigtig politik, der sætter retning for de kommende års arbejde. For mig er det vigtigt, at vi bliver ved med at åbne døre og skabe plads til alle. Et aktivt fritidsliv handler om både puls, fordybelse og fællesskab.

Den amerikanske computerudvikler Alan Kay står bag citatet: ”Den bedste måde at forudsige fremtiden på, er ved at opfinde den”.

Med denne politik tager vi et afgørende og tiltrængt spring fremad i den rigtige retning på sports- og fritidsområdet. I de kommende år skal der investeres i nye og forbedrede faciliteter.

Vi bliver stadig flere aarhusianere og dermed flere, der skal deles om bl.a. haller, boldbaner og løbestier. Det er afgørende med disse rammer, de er fundamentet for et stærkt forenings- og fritidsliv.

Coronakrisen viste os, hvor vigtigt samværet med andre mennesker er. Men det viste også, hvor stort et behov

der er for bevægelse og motion. Aldrig har så mange benyttet vores skove, stier og byrum til at løbe, gå en tur eller bare være sammen med familie og venner. Vi skal styrke muligheden for udendørs oplevelser både i naturen og byrummene.

En del af løsningen

Sports- og fritidspolitikken handler både om det nære og det globale. Vi skal styrke det lokale sammenhold. Der skal etableres mødesteder, fællesskaberne skal trives. Det gælder både i midtbyen, men bestemt også i de mange attraktive lokalsamfund i de øvrige dele af kommunen.

Globalt har vi et fælles ansvar for fremtiden. Vi skal indtænke bæredygtighed og klima, når vi renoverer og bygger nyt. Vi er alle en del af løsningen. Forenings- og fritidslivets store berøringsflade er en indgang til at skabe større kendskab blandt aarhusianerne til behovet for bæredygtige forandringer og ikke mindst et sted, hvor vi konkret og praktisk kan gøre en forskel i hverdagen.

Sammen er vi stærkere

Politikken er blevet til i tæt dialog med jer, der kender sports- og fritidsområdet bedst. Jeg har været på dialogvandringer og på besøg i forskellige områder i kommunen. Jeg har talt med mange af jer, som er passionerede i forhold til netop jeres område eller interesse. Det er fantastisk at arbejde med et område, som har så mange ildsjæle, der tydeligvis brænder for det, de laver. I lyser op og er en inspiration for andre. Det skal I blive ved med og vi skal også gerne have endnu flere ildsjæle. Derfor skal det være lettere og mindre bureaukratisk at være frivillig i fremtiden.

En kæmpe tak til alle, som har engageret sig, gjort mig og forvaltningen klogere og bragt ideer, forslag og løsninger i spil.

Men det stopper ikke her. Det afgørende for mig er, at vi fortsætter den tætte dialog. Det er afgørende, at vi sikrer en bred inddragelse, hvor ideer og input bruges, så vi sammen finder de bedste løsninger for jeres interesseområde og jeres lokalområde. Derfor er denne politik en

visionspolitik: Vi sætter en retning og udstikker en kurs. Men hvordan vi kommer i mål, skal afklares sammen med alle jer, som er engagerede på området.

Et Aarhus, hvor alle er med

Nogle grupper har vanskeligere ved at blive en del af fritidslivets fællesskaber. Det skal vi tage særligt hånd om. Eksempelvis skal vi gøre det lettere for borgere med handicap at dyrke idræt. Vi skal hjælpe unge, der oplever ensomhed, ind i fællesskaberne, og vi skal sikre, at alder ikke bliver en hindring for at tage del i de aktive fællesskaber. Ved at skabe plads til alle bliver vores fællesskaber endnu stærkere.

Lad os sammen skabe en fremtid for vores fritid, hvor der er de bedste rammer for puls, fordybelse og fællesskab

God læselyst!

Rabih Azad-Ahmad

Rådmand for Kultur og Borgerservice

Fritiden er vores egen tid

Aarhus Kommune er mere end blot det sted, vi bor. Det er her, vi lever.

Fritiden er vores egen tid. Det er den tid, vi selv bestemmer over og kan fylde med indhold, der er relevant for lige netop os.

I fritiden får vi leg og glæde ind i dagligdagen. Vi tager del i aktiviteter og fællesskaber og er sammen om oplevelser. Det giver os smil på læben, ny energi og livskvalitet – uanset om vi er børn, unge, voksne eller seniorer.

Her udlever vi vores passion og dyrker vores interesser. Vi gør det af lyst, og det beriger vores liv. Det gælder, uanset om vi har en badmintonketcher i hånden, en spejderdolk i bæltet, sidder ved drejebænken eller øver os i spanske gloser på aftenskolen.

En visionspolitik

Sports- og fritidspolitik 2022-2025 er en visionspolitik. Den udstikker retningen for de næste fire år, og fokus er på de langsigtede mål, vi ønsker at opnå. En visionspolitik afklarer, hvor vi skal hen og skaber pladsen til, at vi løbende kan justere, hvordan vi bedst kommer i mål. Derfor vil politikken naturligvis ikke stå alene.

Over de næste fire år skal der sættes konkrete aktiviteter i gang, som bringer os tættere på visionen. Det vil ske på flere niveauer:

- Gennem strategier – eksempelvis en outdoorstrategi og facilitetsstrategi – som udstikker principper og rammer på et givent område
- Gennem handleplaner med konkrete projekter og tiltag
- I den daglige dialog og det løbende samarbejde med frivillige, foreninger, organisationer, private aktører samt kommunale samarbejdspartnere

Sport & Fritid, Aarhus Kommune, har ansvaret for, at kursen holdes og for at der skabes fremdrift med afsæt i Aarhus Kommunes nye forståelsesramme *Aarhuskompasset*. Et tæt samarbejde, internt i den kommunale organisation og udadtil med borgere, foreninger, organisationer og frivillige, er afgørende for, at vi lykkes sammen.

Der skal hele tiden være fokus på det, der reelt skaber **værdi** for borgerne og samfundet. Der skal skrues op for **samskabelse**, og der skal arbejdes mere **vidensinformeret**.

I praksis betyder det:

Aktiv lytning og nysgerrighed

Hvis alle skal have et meningsfuldt og berigende fritidsliv, må der løbende være dialog om de drømme, som foreninger, lokalsamfund og borgere har

Løsninger skal findes i fællesskab

Foreninger, frivillige, organisationer og borgere skal i endnu højere grad invideres til samskabelse om nye og bedre løsninger

Eksperimenter og læring

I de næste fire år skal der være plads og mod til at eksperimentere, prøve nyt og turde fejle samt lære deraf

Kursen skal lægges sammen med fritidslivets brugere

Når der skal træffes beslutninger i de kommende fire år, skal det være fritidslivets brugere og behov, der er i fokus

Politikområdet

Sports- og fritidspolitikken dækker kommunens indsatser og tiltag i forhold til amatørkulturen, folkeoplysningsområdet, (idræts- og fritidsforeninger, oplysningsforbund og daghøjskoler), elite og talentudvikling inden for sport samt de selvorganiserede fællesskaber på fritids- og idrætsområdet.

Temaer

- | | | | | | |
|---|---|---|---|---|--|
| <p>1 Fritidslivets kerne
Fællesskaber og frivillige</p> |  |  |  |  | |
| <p>2 Plads til at mødes
Flere faciliteter til fritidslivet</p> |  |  |  | | |
| <p>3 Sammen om det nære
Lokalområder med mødesteder, fællesskab og deleskab</p> |  |  |  |  | |
| <p>4 Aktive børn og unge
Med selvværd og samvær</p> |  |  |  |  |  |
| <p>5 Sport med vilje
Elite- og talentudvikling</p> | |  | | | |
| <p>6 En del af løsningen
Klimavenlig fritid</p> |  |  |  |  | |

Her står vi i dag

Sports- og fritidspolitikken udstikker retningen for de kommende år. Dette afsnit beskriver udgangspunktet for politikken: De udfordringer og styrker, som kendetegner sports- og fritidsområdet her og nu.

Udfordringer

Vores muligheder for et sundt, aktivt og berigende fritidsliv bliver udfordret på flere niveauer.

Stadig flere skal deles om arealer og faciliteter

Det er populært at bo i Aarhus Kommune. Hvert eneste år stiger befolkningstallet, og udviklingen forventes at fortsætte.

Aarhus Kommunes investeringer i idræts- og fritidsfaciliteter har langt fra fulgt med væksten i befolkningstallet.

Samtidig har Byrådet vedtaget en fortætningsstrategi, som betyder, at der skal findes plads til flere boliger indenfor byens eksisterende areal.

Den markante befolkningstilvækst og beslutningen om byfortætning har givet et voldsomt pres på de eksisterende idrætsfaciliteter og mødesteder. Stadig flere skal deles om de samme udendørs og indendørs faciliteter. Udbuddet af boldbaner, haller og svømmeanlæg, tennisbaner og andre idræts- og fritidsfaciliteter står i stor kontrast til efterspørgslen.

Fysisk og mental sundhed under pres

Ensomhed er et voksende problem over hele landet. I Aarhus Kommune er 5,3% af befolkningen svært ensomme. Især mange unge og ældre er ramt af ensomhed. Samtidig er stadig flere fysisk inaktive og flere er overvægtige. Konsekvenserne af en dårlig fysisk og mental sundhed er store med flere livsstilssygdomme og en lavere livskvalitet som følge.

Overvægt³ Aarhus

11%

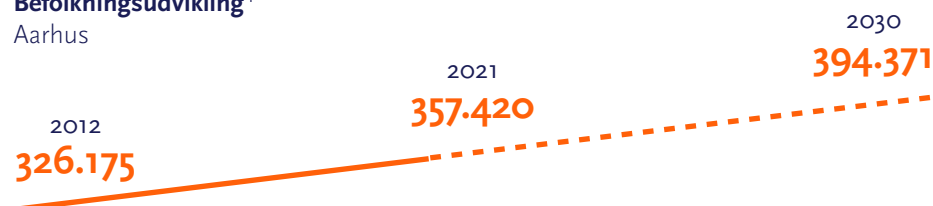
voksne er
svært overvægtige
(2017)

29%

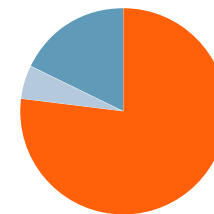
voksne er
moderat overvægtige
(2017)

Befolkningsudvikling¹

Aarhus



Ensomhed² Aarhus



- 76,9% Ikke ensomme
- 17,8% Moderat ensom
- 5,3% Svært ensom

¹ Kilde: Aarhus i Tal (Aarhus Kommune)
²⁺³ Kilde: DEFACTUM (Region Midtjylland)

Lokale fællesskaber mangler lokale mødesteder

Foreningerne savner flere og bedre lokale mødesteder. Når foreningernes medlemmer ikke kan mødes, svækkes de lokale fællesskaber og den lokale sammenhængskraft bliver udfordret. Demokratihandletanken og Oplandsudvalget har fremhævet dette som en stor udfordring for kommunens lokalområder.

41%

af kommunens foreninger mangler et fast sted at mødes efter aktiviteter¹

39%

oplever at det er svært at finde frivillige²

De frivillige oplever et stigende pres

Foreningerne har stadig vanskeligere ved at finde bestyrelsesmedlemmer og andre frivillige til at løse foreningens opgaver.

Samtidig er de frivillige pressede af administrative opgaver, som sjældent er dét, der har været deres drivkraft til at udføre frivilligt arbejde.

Forventninger, om at foreninger og den folkeoplysende voksenundervisning bidrager til at løse større samfundsudfordringer og træder til med løsninger på politiske dagsordner, skaber også et øget pres på de frivillige.

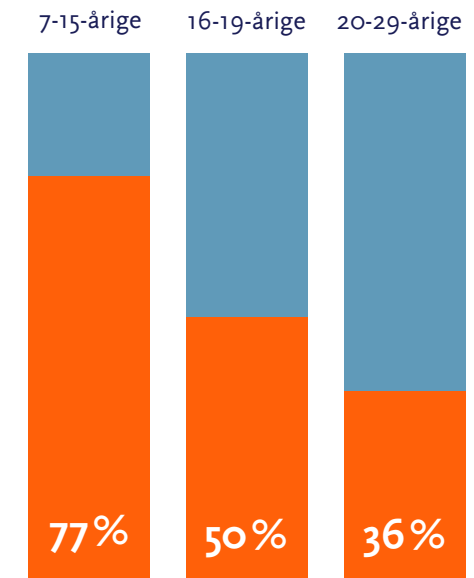
44%

af foreningerne oplever, at det er svært at finde bestyrelsesmedlemmer³

Unge falder ud af foreningsliv og fællesskaber

Flere forandringer sker, når børn bliver unge. Mange børn forlader de traditionelle foreningsaktiviteter i takt med, at de går ind i ungdommen. Flere unge søger nye fællesskaber digitalt eller i kommercielle rammer, mens andre unge falder helt ud af fællesskaberne. Ensomhed er én af konsekvenserne af dette. Inaktivitet er en anden. Der er en tendens til, at unge generelt bliver mindre fysisk aktive, jo ældre de bliver. Forandringerne, der sker mellem barndom og ungdom, har derfor negative konsekvenser for mange unges mentale og fysiske sundhed.

Andel af idrætsaktive børn og unge i foreninger⁴



¹⁺²⁺³ Kilde: Videncenter for Folkeoplysning
⁴ Kilde: Idrættens Analyseinstitut

Styrker

En række styrker kendetegner kommunens sports- og fritidsområde her og nu. Styrkerne er et vigtigt fundament, når rammerne for et sundt, aktivt og berigende fritidsliv skal udvikles.

Investering i flere idrætsfaciliteter

Byrådet har i 2020 og 2021 besluttet, at der skal investeres 34 mio. kr. årligt i idræts- og fritidsfaciliteter i de kommende 10 år. Midlerne skal bruges til at indhente en del af det store efterslæb på faciliteter, som længe har været en udfordring i Aarhus. En ny facilitets-

34 mio. kr.

årligt til idræts- og fritidsfaciliteter

strategi og en ny outdoorstrategi sikrer, at midlerne bliver disponeret klogt og langsigtet.

Udviklingen af Kongelunden

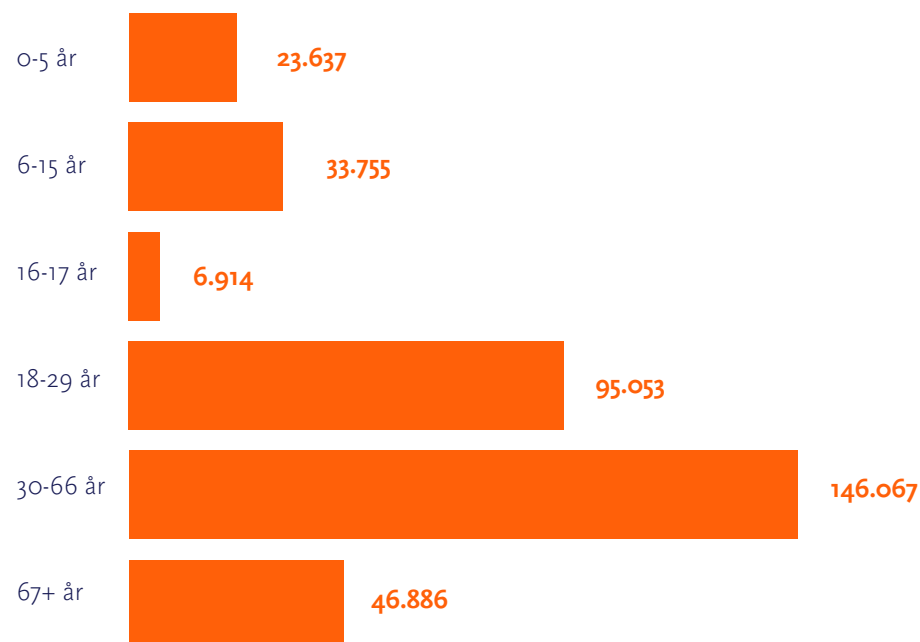
Med Vision Kongelunden ønsker et samlet byråd at etablere et nyt fodboldstadion samt at arbejde med en udviklingsplan for det samlede område – at åbne området, skabe sammenhæng og give adgang til de mangfoldige muligheder Kongelunden byder på.

En mangfoldig befolkning

Aarhus er en uddannelsesby med mange unge tilflyttere. Uddannelsesniveaueet i befolkningen – på tværs af alder – er højt. Befolkningssammensætningen giver både en stor mangfoldighed og er samtidig en stor ressource for fritidslivet. Byen har en stor gruppe seniorer, hvor mange er ressourcestærke og meget aktive i fritidslivet.

Befolkning fordelt på aldersgruppe (2021)

Kilde: Aarhus i Tal (Aarhus Kommune)



Et stærkt, aktivt og alsidigt forenings- og fritidsliv

Aarhus har mange folkeoplysende foreninger og forbund, der tilbyder en bred vifte af aktiviteter for byens børn, unge, voksne og seniorer. Byens fritidsliv er kendetegnet ved en stor mangfoldighed – geografisk, aktivitetsmæssigt og medlemsmæssigt. Foreningerne oplever vækst i antallet af nye medlemmer og en stadig større andel af befolkningen er foreningsaktive. Samtidig findes

mange store og flerstrengede idrætsforeninger.

Historisk har organisationer, oplysningsforbund og foreninger taget et stort ansvar for at udvikle stærke fællesskaber og sikre, at kommunen i dag har en bred palet af aktiviteter for alle aarhusianere – herunder tilbud målrettet borgere med handicap og psykisk sårbarhed.

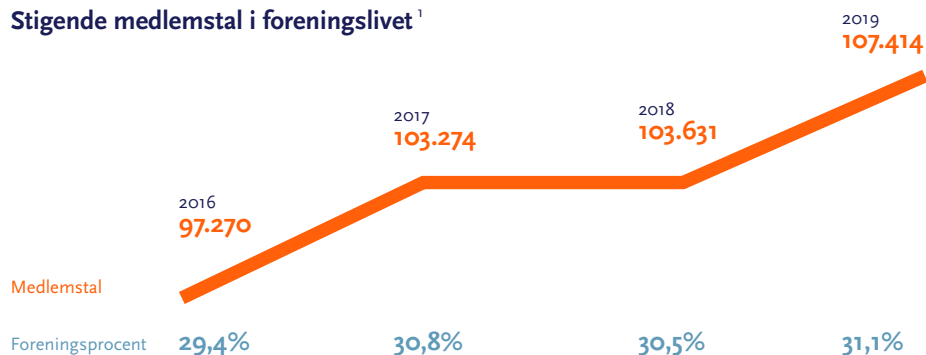
Stor interesse for outdooraktiviteter

Aarhus har en enestående placering ved bugt og skov. Naturen, byen og oplandet inviterer til aktivitet, bevægelse og fællesskab. Særligt naturen har fået en helt ny betydning for vores fritidsliv. Interessen for outdooraktiviteter har været stigende i flere år og tendensen er blevet forstærket under coronakrisen. Vi elsker at opholde os i naturen i vores fritid. Mange kaster sig ud i nye aktiviteter og flere bliver del af nye fællesskaber.

80%

idrætsaktive voksne dyrker aktiviteter i naturen³

Stigende medlemstal i foreningslivet¹



Antal foreninger²



Næste skridt

Udfordringerne og styrkerne er politikens afsæt. Styrkerne er en del af det stærke fundament, når rammerne for vores fremtidige fritidsliv skal udvikles og når udfordringerne skal håndteres. Politikens vision og temaer er formuleret med afsæt i de konkrete udfordringer og styrker.

¹⁺² Kilde: Videncenter for Folkeoplysning
³ Kilde: Idrættens Analyseinstitut

Vision

Sports- og fritidspolitikken vedrører **alle borgere** i Aarhus – uanset alder, køn, funktionsniveau, geografisk bopæl eller socioøkonomisk og etnisk baggrund.

At være en del af et fællesskab og have et meningsfuldt og berigende fritidsliv er en vigtig del af aarhusianernes liv.

Det er forskelligt fra person til person, hvad der skaber et meningsfuldt fritidsliv. Det ændres over tid, når vi går igennem livets forskellige faser.

Det er afgørende for vores livskvalitet, at vi gør det, vi brænder for uden for skole- eller arbejdstiden. Det giver energi at være en del af et interessefællesskab.

Det giver mening og livslyst at dyrke sin passion og fordybe sig, at engagere sig frivilligt eller være en aktiv del af sit lokalområde.

Derfor er sports- og fritidsområdet et centralt **velfærdsområde**. Det er en af kommunens **kerneydelse** at sikre de nødvendige faciliteter og rammer,

at støtte fritidsaktiviteter og bidrage til at udvikle stærke interessebårne fællesskaber.

Puls, fordybelse og fællesskab skal være det fælles pejlemærke, når beslutninger om tiltag og indsatser på sports- og fritidsområdet skal træffes i de kommende år.

Vision

Vores fritid

– med puls, fordybelse og fællesskab

Temaer

Politikken indeholder 6 temaer. De seks temaer er områder, som får særlig høj prioritet i de næste fire år, fordi de er afgørende for at bringe os tættere på visionen. Politikens 6 temaer er:

- 1 Fritidslivets kerne**
Fællesskaber og frivillige
- 2 Plads til at mødes**
Flere faciliteter til fritidslivet
- 3 Sammen om det nære**
Lokalområder med mødesteder, fællesskab og deleskab
- 4 Aktive børn og unge**
Med selvværd og samvær
- 5 Sport med vilje**
Elite og talentudvikling
- 6 En del af løsningen**
Klimavenlig fritid

1

Fritidslivets kerne

Fællesskaber og frivillige

De frivillige og fællesskaberne er fritidslivets kerne. Det skal være nemmere for frivillige og ildsjæle at bruge energien på det, de brænder for.

Derfor sætter vi ind

Uanset hvad vi samles om, har fællesskaber stor betydning for os som mennesker.

I fritidslivets fællesskaber dyrker vi vores interesser og passion. Sammen lærer vi sprog på aftenskolen. Vi synger eller laver teater sammen og vi dyrker idræt med og mod hinanden.

Her oplever vi, at det vi gør sammen og for hinanden, betyder noget for andre og for fællesskabet. Vi oplever, at nogen venter på os, forventer noget af os og regner med os. Det får os til at føle os værdifulde og er med til at forebygge ensomhed. Fællesskaberne er vigtige for vores selvværd, trivsel og sundhed.

Det er ikke alle, der har ressourcerne til at indgå i et aktivt fritidsliv. Mange med handicap eller psykisk sårbarhed står uden for fællesskaberne. Uligheden i idræts- og foreningsdeltagelsen er reel. Det kræver større opmærksomhed på rummelighed, ligestilling og mangfoldighed i fritidslivet, så også dem med andre behov end de fleste kan finde vej til fritidslivets fællesskaber.

Fællesskaberne er afhængige af frivillige kræfter og dedikerede ildsjæle. Derfor er indsatsen fra frivillige og ildsjæle i alle aldre ryggraden i fritidslivet.

Spejderlederen, foreningskassereren og seniormotionisten skaber som deltagere, ressource og rollemodeller den mangfoldighed af fritidstilbud og fællesskaber, vi i dag ser i hele Aarhus. De er en del af byens hjerte og puls.

Vores motiver for at tage del i fællesskaber og frivilligt arbejde er forskellige. Vores forudsætninger og indsatser varierer. Men vi er ligeværdige og alles bidrag er vigtigt.

I det frivillige arbejde er vi med til at træffe beslutninger og løfte små og store opgaver. Når vi samarbejder og løser udfordringerne sammen, udvikles vores empati og tolerance. Fritidslivets fællesskaber er en vigtig øvebane i demokrati og medborgerskab.

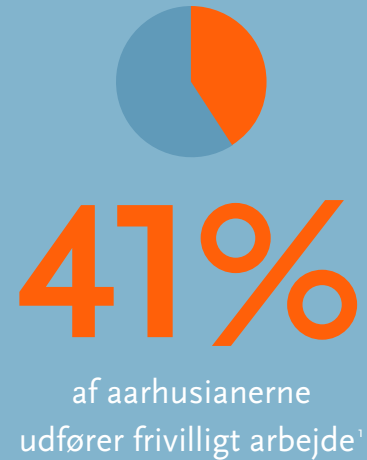
Demokratihandletanken anbefaler, at de frivillige anerkendes og at administrative opgaver og offentlige krav begrænses, så de frivillige får plads til at gøre dét, de brænder for.



Her skal vi hen:

- Alle skal have mulighed for at tage del i aktive og inkluderende fritidsfællesskaber – uanset alder, køn, funktionsniveau, etnicitet og social baggrund.
- Der skal arbejdes på tværs af kommune og foreningsliv for at få flere ind i fritidslivet og fællesskaberne blandt andet gennem Bevæg dig for Livet
- Det frivillige foreningsarbejde skal være respekteret og anerkendt som en uundværlig brik i velfærdssamfundet
- Det skal være attraktivt og meningsfuldt at tage del i frivilligt foreningsarbejde. Frivillige skal kunne koncentrere sig om det, de brænder for. De administrative opgaver skal være lettere at overskue og håndtere
- Fritidslivet skal have dialog på tværs og nye samarbejder, aktiviteter og tilbud skal opstå løbende
- Kommunens forvaltninger skal være konstruktive medspillere, der understøtter, hjælper og vejleder foreningerne i deres arbejde

Fakta om Aarhus



Frivilligt arbejde³

Hvad motiverer til
at lave frivilligt arbejde?

- 1 Jeg har venner som også arbejder frivilligt i foreningen (fællesskab)
- 2 Jeg kan få kontakter, som kan hjælpe mig senere i arbejdslivet
- 3 Jeg bidrager til at løse fælles opgaver
- 4 Jeg gør noget, som er vigtigt for lokalsamfundet
- 5 Jeg gør noget godt for andre
- 6 Jeg lærer noget gennem praktiske erfaringer

36.000

kursister i aftenskolerne i 2020⁵

Medlemmer⁴

Hvad får medlemmerne
ud af at være med i en forening?

- 1 De går glade hjem
- 2 De er blevet en del af et fællesskab
- 3 De har fået nye venner, som de ser i foreningen (over 16 år)



“De foreninger, der har en strategi for at rekruttere og fastholde frivillige, har lettere ved at finde frivillige til opgaverne uden for bestyrelsen”

Videncenter for Folkeoplysning

¹⁺² Kilde: Center for Frivilligt Socialt Arbejde

³⁺⁴ Kilde: Videncenter for Folkeoplysning

⁵ Kilde: Sport & Fritid, Aarhus Kommune



“

Demokratiet er spillevende i vores foreningsliv. Det er her vi fra tidlig barndom kan stifte bekendtskab med den demokratiske form – forudsat at foreningslivet tydeliggør det. Demokrati kræver medleven.

Vi skal som forening forsøge at inddrage vores medlemmer, så de ikke bare er brugere, der serviceres, men aktive medlemmer der er med til at gøre foreningen levende.

Frivilligheden er jo det fineste princip, vi har i vores demokratiske tænkning i vores foreninger. For mig er det en del af det at være med i en forening. Vi kunne fx ikke få vores sociale side af foreningslivet til at fungere, medmindre nogle gjorde et fint frivilligt arbejde.

Nina Nørgaard Møller
Formand
Skovbakken Veteraner



“

Vores medlemstal vækster i disse år og det stiller både krav til vores træningstilbud, aktiviteter og ikke mindst faciliteter. Vores udviklingstanker har de seneste år, udover øget diversitet i træningstilbuddene, drejet sig meget om at få etableret flere og bedre fysiske faciliteter, så de bliver tidssvarende og intuitive at benytte for en stor og bred medlemsskare.

Det betyder også, at vi har stort fokus på de fysiske rammer omkring klubben, hvor vi har øget arealet til ophold før og efter træning, herunder blandt andet udekøkken, omklædningsrum og grillfaciliteter.

Seneste og største projekt, vi har landet midler til, er indendørsfaciliteter i form af en airdome, som er en luftbåren hal til beachvolley og andet sandsport om vinteren. Forhåbentlig står hallen klar i vinteren 2022, hvor vi endelig efter mange års arbejde kan tilbyde helårssport til alle de glade medlemmer og gæster, vi har i sandssportsmiljøet.

Mie Kjer Thomsen
Formand
Aarhus Beachvolley Club

2 Plads til at mødes

Flere faciliteter til fritidslivet

Fysiske rammer og faciliteter er en forudsætning for fritidslivets fællesskaber og aktiviteter. Faciliteter til fritidslivet skal udbygges og matche både nuværende og fremtidige brugeres behov.



Her skal vi hen:

- Når der udvikles nye boligområder, skal der samtidig disponeres arealer til fritidslivet. Planlægningen skal ske ud fra et langsigtet og helhedsorienteret perspektiv
- Udbygning af faciliteter skal ske i takt med byudviklingen, så udbuddet matcher behov og efterspørgsel – både geografisk og i forhold til aktiviteter og brugergrupper
- Eksisterende faciliteter til fritidslivet skal løbende moderniseres, forbedres og gentænkes, så faciliteterne imødekommer de nye behov og tendenser og inviterer nye grupper ind
- Alle fritidslivets faciliteter og fysiske rammer skal udnyttes bedre, smartere og mere effektivt – til gavn for alle brugere

Derfor sætter vi ind

De rigtige fysiske rammer og faciliteter er afgørende for, at vi kan dyrke vores fritidsinteresser.

Idrætshaller, kreative værksteder, paddlebaner, svømmehaller, undervisningslokaler og klubhuse er bare nogle af de faciliteter, som foreninger og borgere efterspørger.

Der er i dag et stort gab mellem behovet og de faciliteter, vi har til rådighed i Aarhus på grund af den store befolkningstilvækst og en utilstrækkelig udbygning af fritidsfaciliteterne.

Samtidig viser undersøgelser, at vi er blevet mere aktive i vores fritid og at nye aktiviteter vinder frem. Især bevægelse i naturen og aktiviteter i byrummene er blevet mere populært de seneste år.

Forskning peger på, at antallet og kvaliteten af vores idrætsfaciliteter og afstanden til faciliteterne har stor betydning for, hvor mange der dyrker idræt. Jo færre faciliteter vi har, jo dårligere stand og jo længere væk de er, des færre dyrker idræt.

Når vi skal finde plads og sikre fritidsfaciliteter til alle i fremtiden, må vi tænke smart, langsigtet og arbejde med helhedsløsninger.

Der skal være fokus på kvalitet og ved modernisering og etablering af nye faciliteter skal tilgængelighed for alle borgere tænkes ind. Faciliteterne skal både danne ramme for det store flertal, for nicheaktiviteter eller helt nye aktivitetstyper og for de få med andre behov end de fleste.

Byrådets beslutninger om flere midler til at udbygge kommunens fritidsfaciliteter, i denne politikperiode, er et skridt fremad. Den nye facilitetsstrategi og outdoorstrategi konkretiserer, hvordan udbygningen af faciliteter skal ske.

Fakta om Aarhus

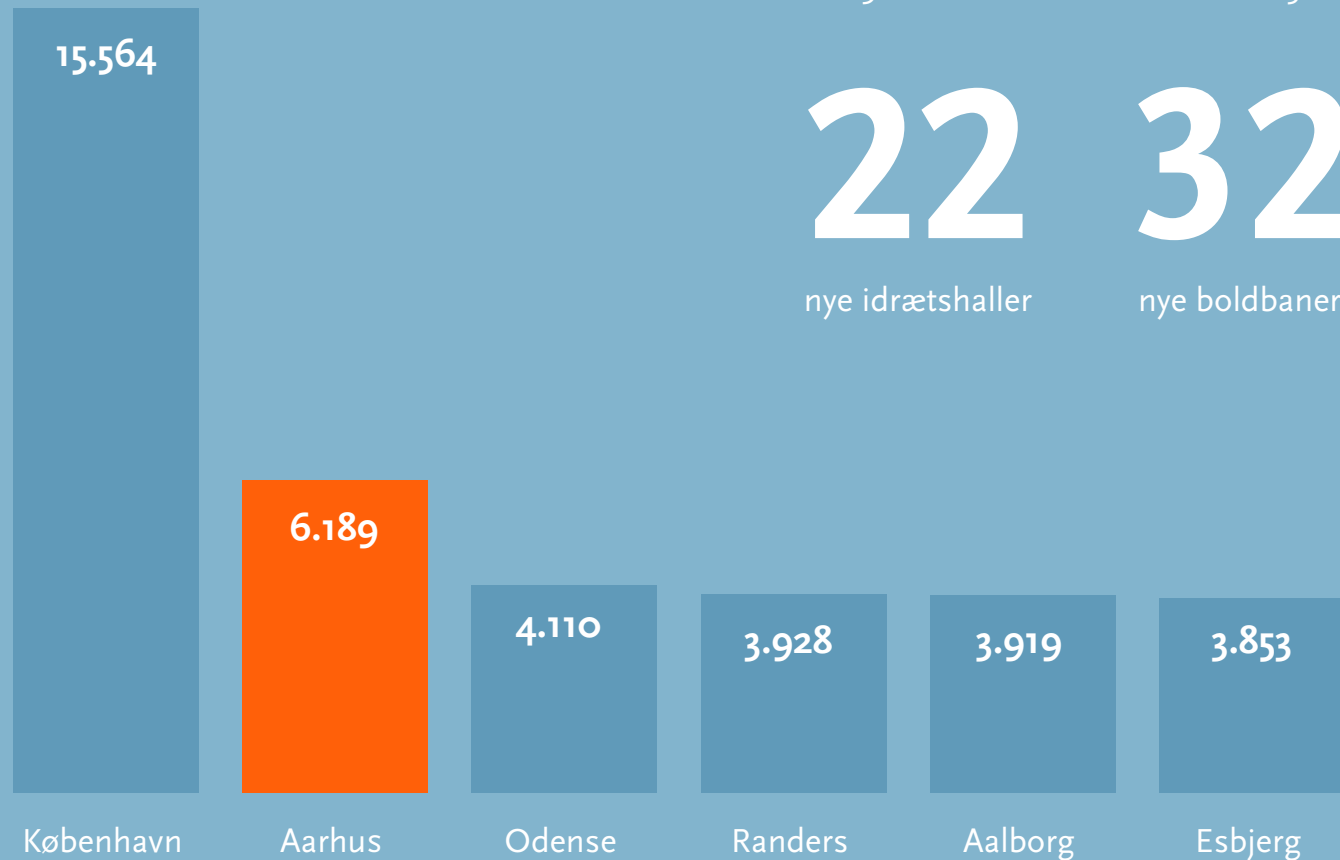
34%

af foreningerne oplever det er svært at finde egnede faciliteter¹

#91

Aarhus er nr. 91 af 98 kommuner på listen over idrætsfaciliteter pr. indbygger²

Hvor mange indbyggere deles om en stor idrætshal?³ (> 800 m²)



Nye anlæg, der skal bygges⁴

Antal nye normerede idrætshaller og boldbaner, der skal opføres hvis facilitetsdækningen til hver borger i 2030 skal holde niveauet fra 2015

22

nye idrætshaller

32

nye boldbaner

¹ Kilde: Videncenter for Folkeoplysning

² Kilde: Idrættens Analyseinstitut

³ Kilde: IDANs Facilitetsdatabase, 2019

⁴ Kilde: Sport & Fritid, Aarhus Kommune, 2019

3

Sammen om det nære

Lokalområder med mødesteder, fællesskab og deleskab

Lokalområder i Aarhus Kommune skal have synlige og attraktive mødesteder. Fritidsliv, kultur, erhverv og offentlige institutioner skaber sammen lokal identitet, sammenhæng og fællesskab.

Derfor sætter vi ind

For at trives i det lokalområde vi bor i, har vi brug for fysiske mødesteder, hvor vi mødes både planlagt og tilfældigt.

Det er i mødet med andre, at fællesskaber, forståelse og relationer opstår. Digitale platforme har givet os nye muligheder – også for at dyrke vores fritidsliv – og de kan være adgang til nye fællesskaber. Men de digitale rum har også begrænsninger. Vi er sociale væsener og har som mennesker brug for at mødes ansigt-til-ansigt.

Foreningerne på fritidsområdet efterlyser bedre steder at kunne mødes både før og efter aktiviteter. Oplandsudvalget og Handletanken for lokalt demokrati peger på, at Aarhus generelt mangler fysiske

mødesteder. Anbefalingerne herfra er entydige: Fysiske lokale mødesteder er limen, der holder et lokalområde sammen, og bør opprioriteres over hele kommunen.

Mødesteder kan være faciliteter både inde og ude. Byens naturområder og parker er fulde af muligheder for at skabe mødesteder for aarhusianerne.

I alle lokalområder er det de lokale, som ved, hvad der rører sig. De ved, hvad lokalområdets foreninger, beboere og erhvervsdrivende har brug for og hvor skoen trykker. Derfor opstår mange af de bedste ideer lokalt.

Det er i lokalområdet, at nye ideer, initiativer og synergier skal have lov at gro. Det er her mellemrummene mellem

mennesker og bygninger skal fyldes ud med nye initiativer, aktiviteter og fællesskaber på tværs af de eksisterende.

Den lokale viden og det lokale engagement skal være kernen i udviklingen af lokalområderne og de fysiske mødesteder med fokus på helhedsløsninger i de enkelte områder.



Her skal vi hen:

- Hvert lokalområde skal fungere som en helhed, hvor fritidsliv, kultur, lokalt erhvervsliv og offentlige institutioner er fælles om at skabe lokal identitet, sammenhæng og stærke lokale fællesskaber
- Kommunens lokalområder – både i Midtbyen, forstæderne og i oplandet – skal have synlige og attraktive mødesteder, som binder mennesker og lokalsamfund sammen på tværs af interesser, alder, køn, etnicitet og sociale skel
- Der skal være flere lokale mødesteder, hvor unge mødes på egne præmisser og de unge skal være med i udviklingen af mødestederne
- I lokalområderne skal der løbende afprøves nye modeller for deleskab – hvor flere foreninger eller aktivitetsfællesskaber benytter de samme rammer og sammen bidrager til den løbende udvikling
- Indenfor de enkelte lokalområder skal de lokale foreninger og fællesskaber mødes på tværs. Erfaringer skal deles, nye ideer og fælles løsninger skal udvikles og lokalområdernes sammenhængskraft skal styrkes

Fakta om Aarhus

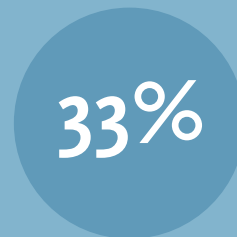
Hvad er vigtigst for foreningerne ift. deres relation til lokalområdet?



At rekruttere medlemmer fra lokalsamfundet



At være synlig i lokalsamfundet



At bidrage til lokalsamfundets udvikling



“Mødesteder er limen, der holder et lokalsamfund sammen, ved at skabe tillid og sammenhold. Mødestederne er der, hvor mennesker mødes om fælles interesser på tværs af lokalsamfund, alder og kultur.”

Oplandsudvalget, Aarhus Kommune

74%

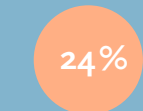
af foreningerne har samarbejdet med andre aktører inden for de seneste 5 år. Foreningerne samarbejder især med:



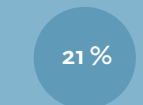
Foreninger med samme virksomhed



Skoler



Anden organisation/institution



Privat virksomhed



“

Med Café Klubånd ønsker vi at skabe et moderne mødested for lokalområdet i Beder og Malling. Vi ønsker at skabe hyggelige og uformelle rammer, hvor familien kan mødes, efter børnene har svedt i hallen eller på banen.

En café, hvor du og jeg kan mødes til en kop kaffe og kage efter en gåtur i området. Og et mødested, hvor du kan lære nye mennesker at kende på tværs af sport og kultur.

Vi er bedst sammen med andre, og derfor elsker vi at samarbejde med nye, lokale aktører, som kan udvikle os. I samarbejde med dem finder vi nye måder at gøre caféen attraktiv på.

Christine Winding-Lauritzen
Foreningsudvikler
Beder-Malling Idrætsforening



“

Aktive børn og unge er glade børn og unge. Jeg er en af fortalere for især fodbolden, som har været med til at give mig en selvtillid, der har været stor nok til, at jeg også føler, at mit bidrag uden for fodboldbanen gør en forskel.

Idrætslivet er en samfundsmæssig øvebane for børn og unge, der sidder inde med en masse potentiale, som de ikke får muligheden for at udnytte andre steder af forskellige årsager.

Det er vigtigt, at alle har lige adgang til foreningslivet. Retten til at deltage aktivt i sportsverdenen er lige så vigtig som retten til at deltage i samfundets andre læringsarenaer.

Nagin Ravand
Fodboldtræner
Vatanspor

4

Aktive børn og unge

Med selvværd og samvær

Sociale fællesskaber og bevægelse er værdifuldt i alle børn og unges liv. Fritidsaktiviteter og fritidsfællesskaber giver børn og unge nye sociale relationer, bedre indlæring og øget trivsel.

Derfor sætter vi ind

Fritidslivet giver børn og unge en ramme til at lære, til at udvikle sig og til at indgå i betydningsfulde fællesskaber. Her lærer de om vigtigheden af alles ligeværdige bidrag og prøver kræfter med at tage ansvar for sig selv og andre. Dermed er fritidsaktiviteter en af børns og unges vigtige øvebaner for voksenlivet, for at mestre livet og for at kunne begå sig i et demokratisk samfund.

Mange børn og unge har en stille-siddende hverdag og flere føler sig uden for fællesskaberne. Sociale fællesskaber er en vigtig del af alle børns og unges liv. Fritidsaktiviteter er manges adgangs-

billet til sunde fællesskaber med aktiviteter, der giver mulighed for fordybelse, kreativitet eller bevægelse. Når børn og unge fx går til spejder, dyrker idræt eller spiller musik sammen, dygtiggør de sig i noget, de selv har valgt. Her opbygger de nye venskaber, mærker deres værd og betydningen af alles bidrag til fællesskabet.

I overgangen fra barn til ung bevæger mange sig fra fritidsaktiviteter i foreninger til aktiviteter i naturen, byrummet og fitnesscentre. Især unge dyrker interesser og sociale relationer digitalt og indgår i uformelle fritidsfællesskaber. Samtidig prioriterer mange unge aktiviteter og fællesskaber i forbindelse med deres uddannelse.

Forandringer er en naturlig del af overgangen fra barn til ung. Men stadig flere unge oplever ensomhed, mistro og fysisk inaktivitet. At gribe, motivere og inkludere denne gruppe, er en vigtig opgave for fritidsrådets mange aktører og institutioner.

Aarhus Kommune har et af landets laveste aldersgennemsnit, fordi mange flytter til byen for at uddanne sig. Som ung tilflytter i en større by kan det tage tid og kræfter at finde ind i nye fællesskaber og etablere et nyt meningsfuldt fritidsliv.



Her skal vi hen:

- Børn og unge skal have mulighed for at være en del af aktive og inkluderende fællesskaber og deres interesse for bevægelse skal styrkes
- Fritidspas og foreningsmentorer skal bruges endnu mere aktivt til at hjælpe flere børn og unge ind i fritidsfællesskaberne
- Børn skal have lyst til og mulighed for at forsætte med fritidsaktiviteter og deltage i foreningslivet ind i teenageårene
- Lokale foreninger og FO-klubber skal samarbejde på tværs med henblik på at understøtte gode lokale ungdomsmiljøer
- Ensomme unge skal hjælpes ud af ensomheden og inkluderes i fritidsfællesskaber
- De unge tilflyttere skal kunne finde vej ind i og blive en del af fritidslivets fællesskaber i deres nye by



Fakta om Aarhus

Antal børn og unge (2-24 år), der er medlemmer i folkeoplysende foreninger¹

+65.000

74%

af børn og unge under 16 år oplever, at der er et godt socialt miljø i deres forening²

43%

af børn og unge under 16 år mødes aldrig efter foreningsaktiviteter³



Hvad får børn og unge under 16 år ud af at være med i foreningslivet?⁶

Jeg går glad hjem, når jeg har været i foreningen

Jeg er blevet en del af et fællesskab

Jeg bliver bedre til de ting, vi laver

Jeg har udviklet mig inden for min aktivitet

Jeg lærer noget nyt

Jeg har fået nye venner, som jeg ser i foreningen

Jeg har udviklet mig personligt

17 FO-klubber⁴
1.131 medlemmer⁵

¹⁺⁵ Kilde: Sport & Fritid, Aarhus Kommune, 2019
²⁺³ Kilde: Idrættens Analyseinstitut
⁴ Folkeoplysende ungdomsklubber
⁶ Kilde: Videncenter for Folkeoplysning

5

Sport med vilje

Elite og talentudvikling

Sporten begejstrer os og samler os – og de dygtigste atleter motiverer os til selv at dyrke sport. Aarhus skal have et stærkt sportsbrand og et talentmiljø, som udvikler morgendagens sportsudøvere.

Derfor sætter vi ind

De dygtigste sportsudøvere vækker vores følelser. De samler os og vi begejstres over deres præstationer.

De fungerer som rollemodeller for børn, unge og voksne. De motiverer os til selv at dyrke idræt – uanset vores eget niveau. Og de får os til at tro på vores egne drømme.

Vejen frem mod en karriere som eliteidrætsudøver starter i foreningerne. Foreningsidrætten, en veludbygget foreningsstruktur, dygtige trænere og et godt talentmiljø er forudsætningen for succesfulde eliteidrætsudøvere. Derfor må talentudvikling og arbejdet med eliten aldrig ske afkoblet fra de lokale foreninger.

Talantarbejdet i Aarhus er bygget op om *dual career* princippet, hvor både sport og uddannelse tilgodeses. Det giver hele mennesker – og gode sportslige resultater. For den enkelte udøver betyder det, at intensiv og hyppig træning kan forenes med skolearbejde og uddannelse. Det betyder også, at den enkelte har støtten og rammerne til at kunne udvikle sit sportslige talent optimalt.

Mange eliteidrætsudøvere fra Aarhus er nået helt til tops inden for deres sportsgren. OL-, VM- og EM-medaljer er resultatet af kommunens satsning på stærke sportslige miljøer samt elite- og talentudvikling med stærk forankring i klub- og foreningslivet.

Sportsmiljøerne er samlingssted for både foreningsidræt, talent og elite indenfor en given sportsgren.

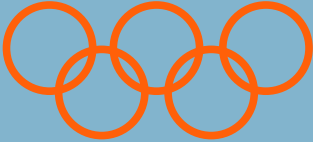
De eliteidrætsudøvere, der har haft mulighed for at udvikle deres talent i Aarhus, er en vigtig del af byens stærke sportsbrand. Aarhus vil hylde sine mestre og byens elitesportsudøvere skal også i fremtiden være stærkt repræsenteret ved internationale sportsbegivenheder.



Her skal vi hen:

- Aarhus skal være en sportsby, der vil udvikle stærke sportsmiljøer for udøvere, trænere, klubber og foreninger, så den enkelte kan udleve og udvikle sit talent
- Et styrket samarbejde mellem idrættens organisationer og aktører både lokalt, nationalt og internationalt og stærke sportsmiljøer skal sikre, at talenter og eliteidrætsudøvere kan udleve og udfolde deres potentiale
- Talentudviklingsmiljøerne indenfor kultur og sport skal samarbejde og lade sig inspirere af hinanden – så de bedste erfaringer og metoder kommer trænere, klubber og udøvere til gavn
- Der skal udarbejdes nye og ambitiøse mål for talent- og elitearbejdet i Aarhus
- Det nuværende Team Danmark Center og Sportens Hus skal udvikles til et nyt Idræts- og Sportscenter, der er gearet til fremtiden og til gavn for hele byen. Dette skal ske i et samarbejde mellem Aarhus Kommune, Team Danmark og øvrige samarbejdspartnere på området

Fakta om Aarhus

24 

atleter med tilknytning til Aarhus deltog ved OL 2021 og vandt



1 guldmedalje
2 sølvmedaljer

10 

atleter med tilknytning til Aarhus deltog ved Paralympiske Lege 2021 og vandt



1 guldmedalje
1 bronzemedalje

Aarhus har

22

sportsmiljøer
fordelt på

19

idrætsgrene



476

unge talentfulde sportsudøvere er i 2022 tilknyttet Elite Sports Akademi Aarhus (ESAA)

De kan gennemføre deres grunduddannelse, ungdomsuddannelse og videregående uddannelse samtidig med at de forfølger deres sportslige mål.



Foto: Jesper Skovballe

“

Ungdomsårene er et tidspunkt i livet, hvor mange falder fra. Talentudvikling og ikke mindst støtte er vigtigt for at bibeholde de talenter, vi har.

For mig havde det stor værdi at gå i Team Danmark klasse på gymnasiet med andre unge atleter. Jeg havde glæde af morgen-træning i ESAA og Team Danmark styrke-træningscentret, som jeg fortsat er bruger af. Det havde stor betydning for mig, da jeg kom fra en mindre sportsgren og dermed ikke havde ret mange cykelryttere omkring mig i mit daglige træningsmiljø.

Jeg håber, at der kan komme mere fokus på specielt de mindre sportsgrene, så der kan blive skabt nogle gode lokale træningsmiljøer, hvor de unge også kan få socialt samvær. Jeg tror på, at en glad atlet er en god atlet. Vi må passe på vores talenter og skabe gode miljøer for at bibeholde dem.

Julie Leth
Cykelrytter og
olympisk sølvvinder



“

Jeg er frivillig i Folkekirkens Nødhjælps Ungdom i Aarhus og vores formål er at engagere unge i Danmark til fordel for verdens fattigste. Det kan fx være gennem indsamling, oplysning eller politisk forandring.

Vi arbejder bl.a. med klima og særligt kæmper vi for det, vi kalder klimaretfærdighed. Vi synes, at det er uretfærdigt, at det er de lande, der har bidraget mindst til klimaforandringerne, som rammes hårdest af dem.

I Aarhus lokalforening lavede vi derfor et event om genbrug på DOKK1. Eventet startede med et tøjbyttemarked, hvor folk kunne bytte deres tøj med hinanden. Derefter afholdt vi den store genbrugsmodedyst, hvor flere aarhusianske ungdomsorganisationer skulle dyste om, hvem der havde sammensat det fedeste genbrugs-outfit. Alt dette for at sætte fokus på verdensmål 13: klimainsats.

Solveig Jørgensen
Frivillig
Folkekirkens Nødhjælps Ungdom Aarhus

6

En del af løsningen

Klimavenlig fritid

Fritidslivet skal være grønnere. Fritidslivets mange aktører skal spille en central rolle i den grønne omstilling.

Derfor sætter vi ind

Vi er alle *En del af løsningen*. Under denne overskrift er Aarhus Kommune i gang med en ambitiøs klimaindsats. Forenings- og fritidslivet er også en del af denne løsning, for al aktivitet – også vores fritidsaktiviteter – har et klimaaftryk.

Den grønne omstilling er højt prioriteret i Aarhus Kommune og Byrådet har besluttet, at kommunen skal være CO₂ neutral i 2030. Det stiller bl.a. krav til at have fokus på klima og bæredygtighed, når der bliver bygget nye faciliteter. Anlæg af udendørs faciliteter har fx en langt mindre CO₂ udledning end halbyggeri.

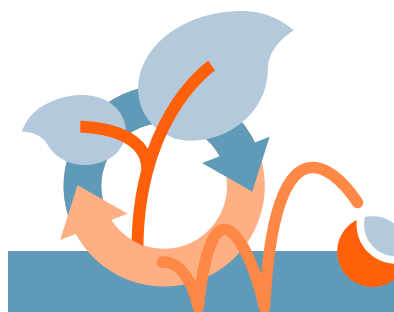
Hver gang vi tager bilen til en fodboldkamp, når vi brænder vores keramik på aftenskolekurset, nyder mad i klubbens café eller køber nyt tøj til vores fritidsaktiviteter, udleder vi CO₂.

Forenings- og fritidslivets store berøringsflade er en indgang til at skabe større kendskab, blandt aarhusianerne, til behovet for bæredygtige forandringer og ikke mindst et sted, hvor vi konkret og praktisk kan gøre en forskel i hverdagen.

Med kommunens Klimahandlingsplan 2021-2024 har alle, der bor i kommunen og dyrker fritidsliv i Aarhus, fået en central rolle i den grønne omstilling. Vi skal være med til at finde løsninger og bane vejen for forandringer.

For at lykkes med at nå klimamålet i 2030 skal vi ændre meget. Også vores adfærd, når vi dyrker vores interesser. Kun på den måde kan vi efterlade en by og en natur, hvor vores børn og børnebørn også kan få et godt fritidsliv.

Ifølge Friluftsrådet styrker børns oplevelser med og aktive brug af naturen deres naturdannelse, giver dem en forståelse for økosystemer og biodiversitet og ruste dem til en respektfuld brug af naturen.



Her skal vi hen:

- CO₂ udledningen fra idræts- og fritidsfaciliteter skal reduceres ved at have fokus på klima og bæredygtighed ved renovering og nybyggeri
- Klimaaftrykket fra forenings- og fritidslivet skal reduceres. Eksperimenter og tiltag skal løbende afprøves og gennemføres i samarbejde med fritidslivets mange aktører og deltagere. Eksempelvis inden for forplejning, transport, tøjforbrug, affaldshåndtering og genanvendelse
- Viden og erfaringer om klima og bæredygtighed skal deles på tværs af kommune, foreninger og fritidslivet for at sikre, at de grønne løsninger bliver udbredt og anvendt, så vi inspirerer hinanden til flere grønne vaner
- Folkeoplysningsområdet skal være med til at vise vejen til en bæredygtig og klimavenlig fritid

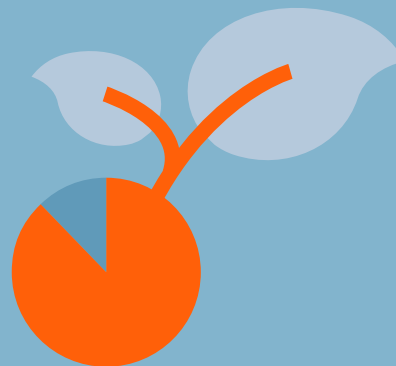


Fakta om Aarhus



90%

af borgerne i Aarhus Kommune bakker op om Byrådets klimamål¹



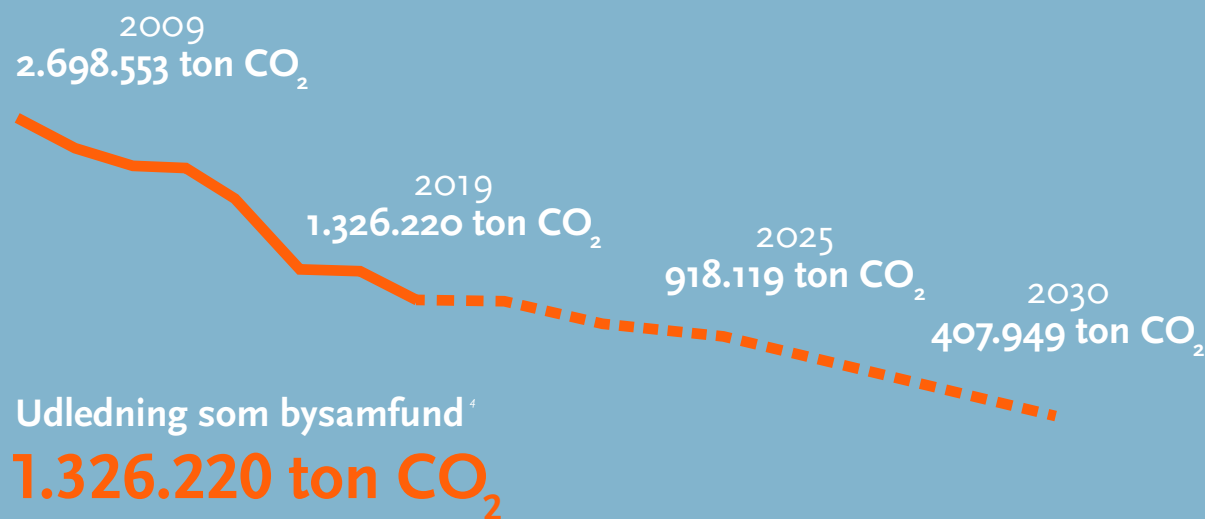
88%

af borgerne i Aarhus mener, at Aarhus kan bruge flere penge på grøn omstilling²



82%

af borgerne i Aarhus mener, at Aarhus Kommune skal være blandt de kommuner, der går forrest i Danmarks grønne omstilling³



“Aarhus er rig på foreningsliv, som dækker over alle interesser og formål. Fælles for dem alle er et stort engagement og stærke fællesskaber. Mange er allerede engagerede i den grønne omstilling, men potentialet er meget større.”

Bæredygtighedsudvalget, Aarhus Kommune

¹⁺²⁺³ Kilde: Klimaundersøgelse 2020, Aarhus Kommune

⁴ Kilde: Aarhus i Tal, Aarhus kommune



Sports- og fritidspolitikken står ikke alene

Sports- og fritidspolitikken supplerer og har snitflader
til mange af kommunens øvrige politikker:

Kulturpolitikken

Politik for Borgerservice og Biblioteker

Sundhedspolitikken

Medborgerskabspolitikken

Handicappolitikken

Klimapolitikken

Et grønnere Aarhus – politik for naturen og det grønne

Børn og Ungepolitikken

Aarhus Kommune

Sport & Fritid

Kultur og Borgerservice

Februar 2022

Kontakt: sport-fritid@aarhus.dk

Layout: Sahls